

Välkommen till Barva!

Barva-bladet

Ett informationsblad för Barva Bygdegemenskap nr 33. Nr 1 år 2009.

Utgivare: Barva Framtid och samordnare är Anne Ivarsson, tel: 016-92043, e-

post: anne.ivarsson@barvabygden.se

På internet: <http://www.barvabygden.se/bb-33.htm>

Så var sommaren här igen. Efterlängtnad av många. Och vi vill väl ha "lagom" väder? Med en bra fördelning mellan sol och regn. Något att vara glad åt. Det finns saker som gör att ännu en gång känns det som att landsbygdsbefolkningen är något som de styrande gärna vill få bort och slippa.

Biblioteket i Kjula ska bort. Varför ge service åt lantisarna. Vill dom vara kulturella så får dom åka till stan. Känns som att det är så det resoneras hos dom som bestämmer.

Och, hör och häpna: Dagiset i Barva skola ska flyttas till Kjula. För bara något år sedan renoverades för stora pengar, men nu ska det bort. Vad tänker dom med? Hur är det? Får vi bo i Barva?

Vattenskidklubben har byggt en flotte och röjt av ett område som alla får använda och räknar med att ordna vattenskidskola i sommar. Dom blir polisanmälda. Av kommunen!

Kära styrande, förlåt att vi finns i Barva. Det är den tråkiga verkligheten.

Det roliga är alla aktiviteter som föreningarna i Barva ordnar. Titta på Barva IF, vad dom gör. Ex. onsdagskvällsaktiviteterna med Maud i spetsen. En grupp i Hembygdsföreningen satsar på boken om Kafjärden, som blir klar nästa år. Barvagården skaffar mer mark och renoverar vid stora hallen.

Alla jobbar på med sina aktiviteter och nu är det dags för midsommarfirandet. Kom då!

KÄRA LÄSARE AV BARVABLADET. Vi ska visa att vi finns! Eller hur?

Glad sommar! Rune

Tack Lina B, Lina och Emil på förskolan i Barva för era fina teckningar.

Välsjöödde 1931

Gamla stugan" fr. v. Maja Eriksson, Märta Karlsson, Hilding Eriksson, Ivar Karlsson och Ivar Eriksson med Karin Karlsson framför.

Välsjöödde 1931

Fr. v. Hilding Eriksson, Ivar Eriksson, Ivar Karlsson, Karin Karlsson, Märta Karlsson och Maja Eriksson.

VÄLSJÖUDDEN

Gården har tidigare även skrivits Välsjöödde, Wällsjöödde och Wellsjöödde.

Namnet Välsjöödden kan man lätt förstå av läget på berget/udden vid f. d. Välsjön. Lindvreten kan komma av orden 'linda', odlad ängsmark, gräsvall och 'vret' åker eller annan odlingsmark, som ligger avsidet från huvuddelen odlad mark alt. nyodling i skog.

Gården är bildad av enheterna, Lindvreten 1/8 mantal och 1/8 mantal Välsjöödde. Lindvreten är den äldsta delen och finns markerad på en karta över Barva 1717. Välsjöödde är avrösad från häradsallmänning. Rågångskarta över hemmanen finns från 1802 och 1806.

1954 anges arealen vara 69 hektar, varav åker 12 hektar och 40 ha produktiv skogsmark.

Husförhören i Barva kan följas från 1784. Då ägde Nils Olsson och hustrun Karin Andersdotter Välsjöödde och Pehr Nilsson och hustrun Anna Gabriella Lindvreten. Mågen till Nils Olsson, Eric Pehrsson kom till Välsjöödde 1794 och ägde Lindvreten 1818.

1828 ärver sonen, nämndemannen Eric Ersson 2/3 av egendomen Lindvreten och Välsjöödde och änkan Cajs Nilsson dotter ärvde 1/3.

1848 köpte Erik Johan Eriksson 2/3 av fastigheten av sin far nämndemannen Eric Ersson, Duvtorp.

Änkan efter Erik Persson ägde 1/3 genom arv efter Eric Pehrsson.

Hemmansbrukaren August Åsberg och hans hustru Välsjödde, köpte kronoskattehemmanen 1/8 mantal Välsjödde och 1/8 mantal Lindvreten av Erik Johan Eriksson, Duvtorp i Stenkvista och arvingarna till Catharina Nilsdotter, änka efter Eric Pehrsson, Claes Johan Eriksson, Erik Adolf Eriksson, Oskar Emanuel Eriksson och Carl Filip Eriksson 1874 – 77.

1877 sålde Erik August Åsberg och hustrun Anna Charlotta Andersson gården till jägaren Robert Wasberg, Ekorneberg och torparen Lars Erik Olsson, Kolvreten.

1881 kom gården i min släkts ägo och stannade här i 114 år. Mejeristen vid Fiholm i Jäder Anders Petter och Sara Maria Eriksson, min morfarsfar och morfarsmor, köpte hela egendomen Lindvreten Nr 1, 1/8 mantal och Välsjödde nr 1, 1/8 mantal för 6500:- kronor av Johan Robert Wasberg.

1914 köpte sonen Henrik och Märta Eriksson, född Runström, min morfar och mormor, gården, efter att föräldrarna gått bort. Henrik dog i spanska sjukan 1918 och då köpte Karl Erik och Anna Josefina Karlsson gården för 24.000:- kronor.

Änkan Märta, barnen Hillevi, Hilding, Anders, Maria, och Ivar flyttade 1920 till Nysäter, torp till Välsjödde. Karl Ivar Karlsson, son till Karl Erik och Anna Josefina Karlsson, köpte gården av sina föräldrar 1922.

1926 gifter sig Karl Ivar Karlsson med Märta Eriksson och de blir ägare till gården och hennes familj flyttade tillbaka till Välsjödde. De får dottern Karin 1927, min moster.

Karin har bott på gården hela sitt liv, med undantag av utbildning vid Benninge lanthushållsskola i Strängnäs. Hon brukade gården tillsammans med Anders, en av sönerna till Märta och Henrik Eriksson, som också valde att bli kvar på gården.

Efter att Anders gått bort 1992 förvärvade Karin Karlsson Välsjödde.

Karin sålde gården 1995 till Yvonne Halldin Larsson och Bengt-Erik Larsson, de nuvarande ägarna.

Samtal med Karin i mars 2009

Innan Välsjödde brukades av Karin och Anders själva, gjordes det en tid i samarbete med de gamla. De blev sedan under många år väl omhändertagna av Karin och Anders och de kunde bo kvar på gården till sin död.

Karins mor, Märta, min mormor, var född 1888 och dog 1973. Ivar, Karins far var född 1891 och levde till 1980. Anders Eriksson född 1912 gick hastigt bort 1992.

Till Välsjödde arrenderades granngården Väla samt ett angränsande markområde Näset, som ägdes av Brännelund i Jäder, och som användes som sommarbete för korna.

På 1930- 1940- talet fanns två hästar, höns, får, grisar, kor, kalvar, kvigor, jakthund och katt på gården.

Fåren klipptes och ullen skickades till spinneri för att bli strumpgarn. Det skedde i början av 40-talet. Strumpa, att sticka på, var alltid på gång vid Välsjödde, där jag gärna var. Det har berättats om Sara Maria, att hon och hennes döttrar alltid hade en strumpstickning i förklädesfickan och att Sara Maria, om hon skulle gå ett ärende, stickade hon samtidigt. ”Fåren var de första som fick lämna gården.”

Smågrisuppfödning fanns till fram på 60-talet. Senare hade man endast hushållsgris. Innan de ekonomiska föreningarna kommit igång, såldes smågrisarna på marknad i Strängnäs eller i Eskilstuna, dit man for med hästskjuts.

Skulle t ex en kviga eller ko slaktas hände det att den fick ledas omkring två mil till slakthuset i Eskilstuna. Karin minns, att Anders gjorde det en gång.

Mjölkkor hade man till omkring 1980. Mjölken skickades till mejeriet. Skummjolk återköptes som djurfoder. Mjölken hämtades av mjölk bilen i flaskor. 1969 blev det tankhämtning.

Separatorn, som använts förr i tiden, stod kvar i en bod. Hillevi född 1909 berättade från sin ungdom, hur noggrant det var att kärna smör och faster Lotten född 1872, berättade hur de åkte till stan' Eskilstuna och sålde smör på torget, där de fina fruarna genom att stryka med tummen på smöret fick ett smakprov och kunde kontrollera, att det var gott.

När Karin växte upp fanns det två hästar på gården. De hette Pärla och Stjärna. Ibland fanns, även ett föl, som sedan såldes. När Pärla och Stjärna tjänat ut köptes en ny häst.

Egentligen var det onödigt säger Karin, eftersom traktor, en grälle, var inköpt för jordbruket och även en personbil fanns för stadsresor mm.

Lin odlades fram till på 1940- talet för eget bruk. En stensatt bråkgrop finns kvar. Linet skickades för spinning. Vävstol fanns alltid uppe. Handdukar vävdes liksom andra textilier som behövdes.

Karin och mormor vävde vackra trasmattor. Karin och jag minns att vi tillsammans med mormor Märta satt vid rökkuren på försommaren och klippte mattor. Rökkuren var uppsatt vid Lindvreten och i den röktes skinkor och sidfläsk, som legat i saltlag. Mormor passade elden och vi höll henne sällskap, för ärligt talat, sydde Karin och jag mest dockkläder.

Antalet höns ökade i takt med att annan djurhållning minskade. Hönshuset blev för litet och Anders och Karin byggde om ladugården för äggproduktion. Äggen levererades till fasta kunder, t.ex. bagerier.

På gården odlades vallväxter (hö), havre, korn, höstvet, ärtor och råg samt rotfrukter. Naturligtvis potatis, men även foderbetor till korna.

Krikonträd, körsbärsträd, plommonträd och äppleträd fanns. Bl.a. ett sötäppleträd, med frukt som smakade lite beskt. En god rabarber minns jag också. Omkring huset växte gammeldags perenner.

En andelsförening bildades av Källtorp, Damsvik, två gårdar i Väla och Välsjövde.

En såg installerades i Damsvikslogen på höjden vid Vålakärret mellan Vålhammar och Damsvik. Karl Karlsson, Vålhammar, bror till Ivar Karlsson var en skicklig sågmästare.

I Damsvikslogen fanns även en andelskvarn för malning av djurfoder.

På 40-talet köpte Ivar Karlsson sågen av andelsföreningen och byggde upp ett såghus vid Välsjövde för eget bruk. Virket såldes till trävaruhandlare i Eklången.

En egen djurfoderkvarn inköptes till Välsjövde omkring 1950.

I andelsföreningen ingick också ett tröskverk med motorvagn, vilka förvarades i Damsvikslogen och som

drogs till gårdarna med ett par hästar, då det var dags att tröska.

Byggnaderna vid Välsjödde

I husförhören finns ingen notering om att Lindvreten var bebott efter 1830, men man kan se många husgrunder där.

När man i dag kommer vägen upp mot Välsjödde ser man först till vänster huset, som Karin bor i på f. d. brukningsenheten Lindvreten, byggt 1995.

Väl framkommen öppnar sig gårdsplanen vid Välsjödde med ekonomibyggnaderna liggande i en U-form.

Logen med portar mot söder och norr, som man kan passera igenom för avlastning. Mellan dessa en plan yta för tröskning. Till höger och vänster finns golven för sädeskärvarna. På vänstra sidan går en trappa upp till 'skån' där säden lagrades efter tröskningen, innan en magasinsdel byggdes till mot väster. Tillbyggnaden gjordes av Karl Karlsson, Vålhammar och Anders.

På magasinet placerades också djurfoderkvarnen, då den tillkom.

Logen byggdes av Karl Erik Karlsson, Karins farfar, på samma plats där den gamla i timmer hade stått.

Mitt emot varandra ligger såg- och ladugårdslängorna.

Såghuset ligger på platsen där den gamla ladugården låg. Henrik uppförde den nya 1916. Då revs där en liten byggnad, som hade använts av pojkarna, faster Lottens bröder, att sova i under den varma årstiden.

Till höger i den nya ladugårdsbyggnaden var det stall. I mitten var det foderbord för 12 kor. Vid vänstra gaveln av foderbordet var det en vägg till ett utrymme för hö och halm. Där förvarades sedermera en del jordbruksredskap bl. a. skördetrösken. Innanför stallet fanns boxar för kalvarna.

Det gamla bostadshuset, som fanns då A. P. Eriksson och Sara Maria kom till gården 1881 låg mitt emot logen på ett lite högre markområde. I min barndom skilt från gårdsplanen av ett staket med grind.

Huset bestod av ett stort kök och ett mindre rum. En stor del av köket upptogs av den murade spisen med bakugn. Jag kan minnas storbaken av knäckebröd.

Då gården skulle arrenderas ut efter Anders Petter Erikssons död i början av 1900-talet, byggdes huset ut av sönerna Henrik och Konrad, för att modern Sara Maria skulle få en bostad.

Taket höjdes och det blev plats för en lägenhet till med förstuga, kök och ett rum och med ingång från gaveln.

Den nuvarande mangårdsbyggnaden stod klar 1946. Den byggdes huvudsakligen av Hilding och Ivar. Det är ett hus i två våningar och hel källare med bl.a. pannrum och tvättstuga. Det gamla huset revs.

Mangårdsbyggnaden är nu vackert renoverad av nuvarande ägare.

I slänten ned mot åkrarna mot väster står en gammal bod. Strax intill finns en jordkällare nedgrävd i en del av höjden, där det gamla bostadshuset låg. Den iordningställdes 1939. En del av källaren tänktes för potatis och rotfrukter. Den andra delen för foderbetorna.

Vid sidan om ladugården mot Lindvreten byggde Ivar Karlsson ett hus för fåren, grisarna och hönsen.

Brygghuset/tvättstugan låg vid källan ett par hundra meter nedanför berget och den sluttande åsen mot söder. Från den källan uppför backen, som är ganska brant, bars allt vatten som behövdes i hushållet och hälldes i vattentunnan, som stod innanför köksdörren. Ett tungt kvinnfolksarbete omvittnat av både Hillevi och Maja.

I början av 1930- talet sprängdes en brunn mellan ladugården och bostadshuset. Ledningar grävdes och vattnet kunde pumpas till kök och ladugård. Vatten till korna och de andra djuren kördes innan dess med vattentunna på hästdragen kärra från källan vid Lindvreten. Avlopp från köket grävdes och man slapp bära ut slaskvattnet.

Numera får hushållen och gården allt vatten från källan vid Lindvreten, där nuvarande ägaren byggt ett pumphus. Eklångens Elektriska Distributionsförening bildades i mitten av 1920-talet

/Eivor Nilsson

född vid Välsjöudde 1928 liksom min mor Hillevi född 1909 och morfar Henrik född 1884.

Foto från Sven Johansson

Resan till hembygdsgården

I början av 1930-talet intensifierades samtalen om att bygga en hembygdsgård i Barva. Nya tankesätt om gårdens byggnation kom till en lösning. Barvagården skulle ligga där den i dag ligger.

En kontakt togs med baron Sack på Bergshammars säteri, Fogdö socken som äger marken. Föreningen får ett fördelaktigt villkor om mark att uppföra en hembygdsgård. Tomtstorleken blir 1,5 tunnland d.v.s. 7.500 m² , ett centralt och idealiskt läge invid socknens väg.

Ritningar till gården utfördes av arkitekt Olof Stylin från Örebro. Byggnaden skulle innehålla en större samlingslokal och en mindre sal för möten o. dyl. med ett upphissbart dörrfack i mellanväggen. Våningen

över till en vaktmästare med ett rum och kök samt filmrum. Källarvåningen utrustas med bad, bastu samt kafé.

Nu går man till verket. Skogslotter köps in som avverkas av medlemmar och övriga intresserade med timmersvansar och stocksågar. Arbetet utföres ideellt och utköres till bygdens sågar. En del timmer har också skänkts till byggnationen. Allt detta åstadkommet för några hundra kronor. Tack vare denna allmänna offervilja har nu föreningen det mesta av virket sågat och färdigt.

En god ekonomisk hjälp har föreningen fått, dels genom samarbete med socknens J.U.F.- avdelning, som överlämnat hela behållningen från sitt under året anordnade lotteri till byggnadskassan, dels genom behållningen av årets lyckade hembygdsfest under midsommarhelgen.

Vid denna medverkade bl.a. rektor C. Svedelius, från Stockholm, med ett tal i samband med invigningen av Södermanlands Distrikts J. U. F. – fana Föredrag hölls av agronom Göran F. Knutsson, Uppsala, över ämnet: "Arbetsuppgifter för nutida svensk jordbrukareungdom", samt av kommendörkaptenen Gustav Celsing, Lindholm över ämnet: "Tre sörmländska märkesmän: Brukspatronen - Bonden - Skalden".

Så står då vår bygdegård slutligen färdig år 1939. Nu inbokas möten för alla slag av föreningar, ja, min penna finner inte namn på dem alla, men ett är så säkert, här tillgodoses allas önskemål till föreningslivet, utbildning, cirklar och nöjesarrangemang. För att nämna några var bioaftnarna som tilldrog sig många besökare, föreläsningar med ljusbilder var en uppskattad tillgång.

Själv minnes jag mycket väl vår folklivsskildrare Lars Madzén om folklivet i Värmlandsskogarnas tassemarker. Sten Bergmans reseskildringar, en av dem var: "Med hundspann på Kamtjatka." Dansaftnar som stundade, hördes cyklande ungdomar på hembygdens vägar, under rop och skratt, på väg till vår hembygdsgård. Att minnas den film som visades under stort ståhej var "Hon dansade en sommar" med huvudrollnehavarna Ulla Jacobsson och Folke Sundqvist. Bygdegården fylldes till sista plats och lite till.

I varje bondehem ställdes ofta frågan, är det något i bygdegården denna kväll? Vår bygdegård blev snabbt ett begrepp att mötas och vistas i. Jag önskar att denna tid kunde komma ifatt dagens ungdom och få känna det sociala nätverket som då fanns.

Hembygdsvännen min! Tackar för ditt sällskap på denna resa till vår hembygdsgård och att minnena lyfts fram till kraft och glädje./Sven Stolpe

D.S. Under tidernas lopp har antalet barvabor skiftat på följande sätt.

År 1750 - 678 st.

1775 - 767

1800 - 746

1825 - 777

1850 - 860

1875 - 968

1900 - 906

1925 - 899

1950 - 529

P.S. Delar av denna skrift är hämtade ur boken Sörmlandsbygden 1934, förmedlade av Karl Axelson.

Ur Eskilstuna-Kuriren 24 okt. 1949

RIKSTEATERN PÅ VISIT I BARVA

Hela socknen glad åt fin teaterchans

Från Eskilstuna-Kurirens utsända Christina.

Barva måndag.

Oktobermörkret stod tätt som en vägg kring Barvagårdens knutar på söndagskvällen, men inne i stora samlingssalen var det varmt och gott, för bygdegårdens klockarfäder hade tagit varann i hand på, att när en Riksteaterensemble för första gången letade såg till socknen, så skulle den inte behöva huttra i klädlogerna. Det behövde den inte heller, och lika litet behövde den sakna uppskattning och hjärtligt mottagande. En i det närmaste fullsatt bygdegård fröjdades åt det ovanliga besöket, och ur de dånande applåddåskorna efter sista ridåfallet kunde med lätthet utläsas att publiken var medveten om evenemangets värde för stunden och löfte för framtiden.

För nog är det något ganska förnämligt, denna Riksteaterns "småplatsverksamhet". Medan publiken på Eskilstuna teater studerade programmet för Riksteaterns pjäs på söndagskvällen, bars en packe lika elegant utstyrd RPO-program in i barvabornas egen bygdegård, och även om den likställdheten självfallet inte borde vara något att bocka och tacka för. Så är den det - än så länge. Barvagårdens föreståndare, folkskollärare Karl Axelson, och stiftelsens ordförande, agronom L. G. Celsing, intygade beredvilligt den saken, medan de såg sockenborna bänka sig i den med konstverk nyprydda bygdegården, och redan innan pjäsförfattaren Erik Müller kom till tals med sin äktenskapsanalys på scenen, var de båda ense om det utmärkta i den chans, som getts Barva genom Bygdegårdarnas Riksförbund och Riksteatern. Tacka för att man sade ja till ett erbjudande om föreställning, även om det hängde på ett hår att det inte blivit någon teater av - bygdegårdens scen motsvarar nämligen inte de elementära fordringar, som Riksteatern måste ställa för att garantera någorlunda tekniskt acceptabla föreställningar. Barvascenen är en halv meter för grund, men Riksteatern vågade trots detta försöket. Och till nästa gång - för en sådan måste det bli - ska vi stå bättre rustade, försäkrade

folkskollärare Axelsson. Barvagården är ännu inte på långa vägar färdig, och får man bara det för länge sedan sökta byggnadstillståndet, så ska bygdegården bland annat få en tio meter bred scen - den nuvarande är sex - och förstklassiga klädloger.

-Hoppas vi är färdiga med den förbättringen till nästa riksteaterbesök, log hr Axelsson. Och hoppas kan man ju alltid göra ...

Det blir en alldeles speciell atmosfär i en teatersalong, när turnéledaren väntar på publiken och inte tvärt om. När klockan gick på åtta och den extrainsatta bussen med teaterbesökare från Eskilstunahållet, Barva handel och Gubbklinten, ännu inte syns till, kilade hr Axelson in bakom kulisserna och bad Gustaf Hedberg och hans folk att lugna sig en smula. Längre behövdes det emellertid inte - tio minuter över gnisslade

bussbromsarna ute på den mörka gårdsplanen och biljettförsäljande vaktmästaren Folke Zettergren och "insläpparen" Karl Karlsson i Vålhammar fick fullt schå med att släppa in de sist komna, som säkrade fullt hus. Spelet kunde börja, och de äktenskapliga problemen i Müllers "Tre ringar" fängslade från början - det såg man tydligt på lyssnarattityden både hos parkettens enda röda tofsmössa och den likaledes ensliga grårävscapen ett par bänkrader bakom.

Müllers människor är skärande ensamma: den genomhederlige, begränsade handelsresanden Malm, hans hypernervösa hustru och hans småskurne, i åthävarna väldige chef likaså. Men trion Gustaf Hedberg – Eivor Landström – Åke Engfeldt åskådliggjorde det äktenskapliga problemet ganska förträffligt, och satt man i slutakten en smula konfunderad inför det psykologiskt en smula knapphändigt förklarade återvinnandet av idyllen, så var det mera författarens än skådespelarnas fel.

-"Starkt" var kommentaren lite varstans i bänkraderna, sedan ridån gått ned, och i det omdömet var bland andra eskilstunachauffören Nils Eriksson benägen att instämma, men både han och fästmon, Sonja Axelsson, som inte gärna försummar en teaterföreställning närhelst det bjuds i bygdegården, förklarade sig inte nämnvärt avskräckta av de hetsiga äktenskapsdispyterna på scenen. Vilket väl heller inte var meningen.

Nej: meningen med hela tillställningen sammanfattade Gustaf Hedberg bra, när han efter ridåfallet berättade en smula om turnéns uppgifter och öden hittills: - Vi ska lära folk att förstå och tycka om teater. Det är en uppgift! Vi är stimulerade, både av den och av den glada tacksamhet, med vilken vi möts över allt. Det är självklart att vi "kör hårt", eftersom vi är så få, ska klara allt själva och göra det under ofta besvärliga lokalförhållanden. Men det är med de här små platsturnéerna som Riksteatern uträttar den verkliga missionsgärningen, den som skall göra svenska folket teaterälskande. Och tänk, vad verksamheten ha utvecklats, från 40-talets fåtaliga föreställningar till årets närmare 500!

Det är onekligen siffror som talar, och "Tre cirklar"-ensemblen kunde efter välförrättat barvavärv på söndagskvällen tämligen förtröstansfull åter tränga ihop sig i sin lilla buss - där bl. a. fru Landströms femårige son Gunnar och flygarmaken från Norrköping rymdes - och fortsätta mot okända öden i Hälleforsnäs, Strängnäs, Vingåker och Nykvarn, dit man reser närmast. Tystberga och Högsjö är andra sörmlandsorter, som redan haft besök. Och Småland står härnäst i tur, landskapsvis sett, innan man den 8 december packar ihop för sista gången.

Stiftelsen Barvagårdens ordförande, agronom L. G. Celsing (längst t. v.) och föreståndaren, folkskollärare Karl Axelson, hade en gemytlig pratstund med Riksteaterensemblen efter föreställningen: Åke Engfeldt (i mitten) Eivor Landström och Gustaf Hedberg.

En publikbild

Barndomshemmet

Vårt barndomshem än står det
kvar
än blommar hemgårdens plan,
syskonen bor ej kvar där nu,
de har länge sen flyttat till stan.
Stallet är tomt och lagårn är tom,
var är Blenda, Maja och Rosa
min?
Korna som kom till hagen var
kväll
för att mjölkas och släppas in.

Här gav far och mor en del utav
sitt liv,
de bärgade fattiga strån,
de grävde diken och røjde mark,
ty jorden den var ett lån,
som de fått att förkovra och bruka
en tid,
för att sedan lämna i arv
till oss barn när handen förlorat
sitt tag
kring spade plog och harv.

Här mutade hackan åkern in
från snårig och risig skog
och mossen och näset dikades ut,
som lades en dag under plog.
Det växer nu ris och skog igen
över jord som aldrig blir sådd
ja, det som hackan mutade in
sprider mossan nu sin brodd.

Tänk far o mor om ni komme
tillbaka i dag
och er gård, era ägor ni såg, -----
Var finns nu ett försommars
spirande korn
och höstens mognande råg? ----
Gräset som vitnar i bärgningens
tid
och ruttnar om höstarna ner? ----
Jag är glad, att ni sover sen länge
i jord
och att gården inte ni ser.

/Sven Stolpe

Premiär på skolskjuts till häst och vagn

Landsbygdens skolelever åker till skolan i skydd av ett säkerhetsbälte. Osökt kommer jag in på min skolgång, mitt sista skolår 1940 - 1941.

Det torde vara bekant för många, de snörika och kalla vintrarna dessa år. Vårans säkerhet till skolgång var inte mätbar. Skolstyrelsen i kommunen insåg vår prekära situation och beslöt om skolskjuts, åtminstone på morgonen.

Jag gick i Barva kyrkskola klass 6. Premiären av skolskjuts blev höstterminen 1940. En körkarl från Söderby vid namn Algot Larsson utsågs. Hämtade oss vid Nilstorp kl. 07.00 där samling skedde. Elever från Limslätt, Björnlunda, och Spångkärr, inalles blev vi 6 - 7 stycken. När vintern intog sitt grepp blev det slädskjuts. Färden gick via Lindholm och Söderby gård. Skoldagen började kl. 08.10. En skolväg på 8 km.

Skoluppehåll från 1 dec till omkr. 24 jan. Under denna ledighet var skolan avsedd för fortsättningskolans elever (i dag 7:an)

Vi såg fram emot denna premiärdag av skolskjuts. Som alla vet har medaljen alltid en baksida. Det visade sig emellertid rätt snart att sitta i en öppen hästskjuts, i snöyra och 20 graders kyla inte var någon höjdare. Genomfrusna steg vi av vid Barva kyrkskola med rimfrostade smörgåsar och halvfrusen mjölk. Våra kläder kunde vara nersnöade, blandat med hästhår som fastnat under färdens gång. En häst tappar alltid lite päls på vintern även om han är välryktad. För övrigt var vi skidlösa och det innebar att aktiviteterna på rasterna var begränsade. Det var att frysa även då. Det var föräldrarna som insåg att skolskjuts på vinterhalvåret ej var någon lösning till vårt bästa.

Min mor sade många gånger det har varit största hjälpen, om vi istället fått ett par kängor. Att denna vinter med skolgång inte märkte oss för livet betraktar jag som ett under. Konstigt nog, så minnes man allt roligt skolgången gav./Olle Stolpe

Det sjungande trädet

Ett lätt sommarregn har dragit förbi. Musiken tilltar vid min bigård. Bina är på drag, står på kö vid flustren som laxar vid forsen. Det är nu de har sina stora drag från lindarna (*Tilia cordata*). "Det sjungande trädet." I denna varma afton besöker jag deras arbetsplats i Holmstugeallén. Under ett drygt halvsekel har denna allé lämnat nektar till min bigård. Under promenaden dit fylls man av stimulans, få se och höra detta skådespel. Passerar svarta bron, stannar till vid de första lindarna, men vad hör jag, ingenting. Här är tyst och stilla, ingen sång från bin eller humlor. Vid granskning av trädens kronor får jag till min förvåning se att träden är utan blomkorgar. Allt är tyst. Man står i brydsam förundran.

Det har sagts mej i min efterforskning om detta fenomen, skulle kunna vara en köldknäpp som drog igenom allén vid lindens knoppsättning av blomman. Vid granskning av andra alléer och solitärer, var bina i fullt drag, där gjorde lindarna skäl för namnet: Linden sjunger för dig.

Holmstugealléns lindar är av samma ålder som Lindholmsallén så där kan inte orsaken ligga att

blomningen uteblivit vid Holmstugeallén. Det var i denna sommar 2008 som detta fenomen uppstod. Det förefaller sig troligt att orsaken om utebliven blomsättning är en helt annan orsak än frost. Vem vet?

De lindar som finnes kvar i denna allé är fem stycken, några alar och någon ask./Olle Stolpe

Grindslanten

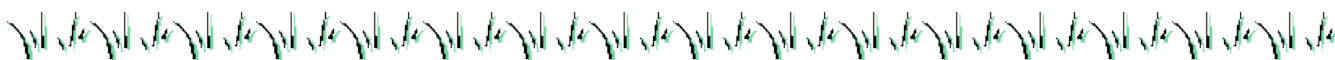
Denna händelse föddes under mina barndomsår i slutet av 1930-talet och händelsen utvecklade sig omkring barndomshemmet Nilstorp. Där fick man fylla tillvaron med vad man själv kunde skapa och verka vistas runt hemmet var en självklarhet finnas till hands om mor behövde hjälp, samt att synas i hennes närhet. Man vistades ofta i hagen, sittande på den utvalda stenen med att laga slangbellan som ständigt gick sönder. Under tiden bevakades hagens alla grindar. Att vara grindvakt inbringade alltid någon kopparslant. Det kom vägförande av och till genom vår hagmark.

- Hör plötsligt en hästskjuts komma från Ekedals kärr. Nu blir det bråttom, slänger bellan i busken till grinden som jag raskt öppnar. Här kommer Axel Jäder med häst och trilla. I spänd förväntan ser jag något blankt blänka till som han kastar till mej och tackar för hjälpen. Till min förvåning ser jag den blankaste femtioöring ligga i min hand. Ryser av lycka, stänger grinden och skyndar hem, glad i hågen för att visa mor vad jag har fått. Det är inte vanligt att få en så stor slant för en sådan tjänst. På gården står mor tillsammans med en gammal man som har förtent hennes kopparkastruller. Men hennes oro är påtaglig, ser att något inte står rätt till. Hör på mor när hon talar till förtennaren att hon inte har femtio öre till, som det fattas. Visar då upp för mor min blanka femtioöring. - Mor strålar upp i ett skimmer av glädje. Jag räcker över min blanka slant till mor och förtennaren får sin lön för arbetet.

Mor var alltid noga med att aldrig vara skyldig någon för utträttade tjänster. Hon talade många gånger om denna händelse, det var som om något "magiskt" var i denna grindslant, som så snabbt upplöste hennes förtvivlan, till glädje för båda, ja, dock inte minst för förtennaren, som tackade för sig och cyklade vidare ut i bygden.

Denna händelse påkommer mej ofta när jag själv betalar någon där en femtioöring ingår.

Ett minne för livet./Olle Stolpe

Rapport från Röddrommen:

Nu är genomgången genom staketet vid Bondökna sjön/Barva Hejarsmide klar. Vi har i ett tidigare skede samrått med arrendatorn (som är stängselansvarig) och skogsförvaltaren på Sveaskog.

Vägbeskrivning: Åk vägen söderut från Barva kyrka. Efter passage av Svealandsbanan tag omedelbart vänster. Fortsätt grusvägen förbi Barva Hejarsmide. När du passerat Barva Hejarsmidens industriområde ta omedelbart vänster (österut). Man kan naturligtvis också välja vägen från Barva Bygdegård via Bondökna gård. Parkera vid det gamla garaget. Följ därefter den gräsklippta stigen söderut till staketet. Där finns en nybyggd genomgång. Den är av samma typ, som de, som finns i Sörfjärdens Naturreservat.

Följ därefter polkagrisfärgade band så kommer du rätt. Då passerar man olika kulturminnen, som bland annat har med äldre kalkbrytning att göra. Utsiktsplatsen i öster blir inte klar förrän i höst eftersom det

behövs litet siktröjning. Ingrid Karlsson har rullat ihop en del taggtråd för att underlätta framkomligheten.

Vi räknar med att korna svarar för "gräsklippningen" i hagen. Vi har valt att markera torraste vägen.

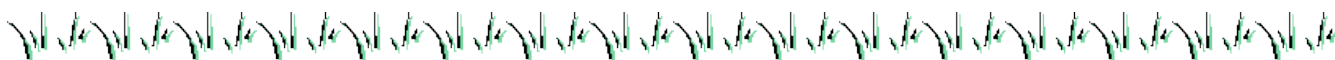
Enligt överenskommelse delar ENF och OKE lika på kostnaderna för bygget.

Vi har handikappanpassat vägen till demonstrationsbikupan på Fältstationen. Detta underlättar även för föräldrar med barnvagn, liksom att Rördromstornet lätt nås med barnvagn på vägen, längs viken med början norr om bron över Örsundet.

Välkomna! /Sten Ullerstad

Foto från Sågstugans telefonväxel påsken 1926. Foto från Sven Johansson

Förskolan (dagens) flyttar.

Förskolan (dagens) flyttar till Kjula aug. -09. På gr. av omorganisation flyttas barnen till åldersindelade avdelningar.

Gamla distriktsmottagningen i Tallgläntan rustas upp och blir 2 avdelningar.

Vad det blir av Barva skola och de andra byggnaderna som Kommunfastighet ansvarar för är i dagsläget ej klart.

/Personalen Barva förskola

Fotboll: Barva IF – Jäders IF

Det har tecknats ett farmaravtal mellan föreningarna, under ett år till att börja med.

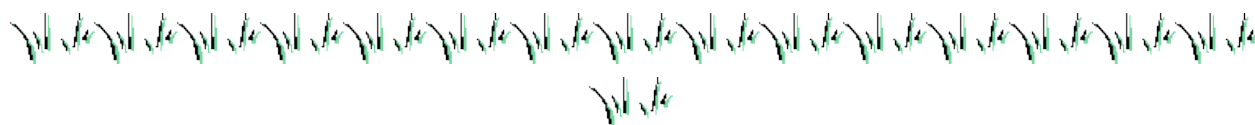
Syftet med denna lösning är att hålla kvar landsbygdsfotbollens närvaro i seriespelet.

Barva IF drar sig ur Div6 Norra för nerflyttning till Div7, detta med anledning av att vi ej får spela i samma serie med våra lag med den lösning som vi har kommit fram till idag (farmaravtal). Jäders IF stannar kvar i Div6 och kommer att ha Barva IF som farmarklubb.

Båda föreningars Styrelser och Spelartrupper är mycket nöjda med samarbetsavtalet och vi ser alla fram emot ett mycket spännande fotbollsår 2009. Mer att läsa på www.barvaif.se.

Från Hembygdsfesten på Åsen vid Kyrkskolan 1-2 juli 1944, foton från Eivor Nilsson.

Barva bygdegård

Midsommarafton

09.00 Klädsel av majstången i Bygdegården, medtag kaffekorg

14.00 Firandet öppnar, Hilddur spelar

15.00 Stångresning, Kent Lindén uppträder (medlem i Larz Kristerz)

Därefter traditionellt firande med fem-kamp, lotterier, skytte m.m. Kaffeförsäljning.

Fritt inträde

Midsommardagen Friluftsgudstjänst kl. 13.00

Barva IF: Sommarbingon Måndagar 25/5 – 10/8 kl. 18.30 i Barva bygdegård.
Man kan sitta i bilen, danshallen och i bygdegården. Kaffe och korvförsäljning.
Välkomna!

Danser sommaren 2009 i Barvagården:

Gideonsbergs IF:s Dansprogram.

Torsdagar OBS! Ny tid kl. 19.00 – 23.00

11/6 Fernandoz

18/6 Cavalkad,

25/6 Jonas Näslund & Jive

2/7 Black Jack

9/7 Unix + Chiquita Nonstopdans 19.00 – 24.00

16/7 Jonas Näslund & Jive + Stensons - ” -

23/7 Clas Lövgrens

30/7 Streaplers

6/8 Matz Bladhs

13/8 Tonix

20/8 Drifters

27/8 Mats Bergmans

3/9 Cavalkad

10/9 Jontez

17/9 Claes Lövgrens

Fredagsdanserna har flyttat till onsdagar.

Ny tid kl. 19.00 – 23.00

10/6 Titanix

8/7 Shake

22/7 Wahlströms

12/8 Blender

19/8 Wahlströms

16/9 Zlips

TMD Torshälla Motions Dans

Program 2009 i Barvagården söndagar kl.
17.00 – 20.30

OBS! Medtag kaffekorg

14/6 Thorbjörns

21/6 Olle Wallbergs

28/6 Tommy Danielsson

5/7 Edvings med Kurt-Göran

12/7 Jonnys

19/7 Rolles

26/7 Torgeirs

2/8 Holens

9/8 Skarvarna

16/8 Pär Norling

23/8 Henkes

30/8 Löpsjötorparn

Vice ordf. Lisa Isberg 016-35 81 91 och
kassör Ulf Isaksson 070-633 21 64

Välkommen till en trevlig danskväll!

Information lämnas på mobil. 070 - 972 85

10. www.gideonsbergsif.se Reservation för ändringar.

Barvadagen: Söndag 6 september

Kyrkliga Syförenings auktion: Lördag 24 oktober till förmån för Cancerfonden
och Sv. Kyrkans internationella arbete.

Julmarknad: Lördag 5 december

Vägbelysningen

Barva Framtid vill tacka alla de generösa givare, som hjälpt oss, att betala elräkningarna.

Vi får fortfarande betala elströmmen till de tre belysningsstolparna, som står vid korsningen väg 900 (gamla E 20) och sockenvägen!

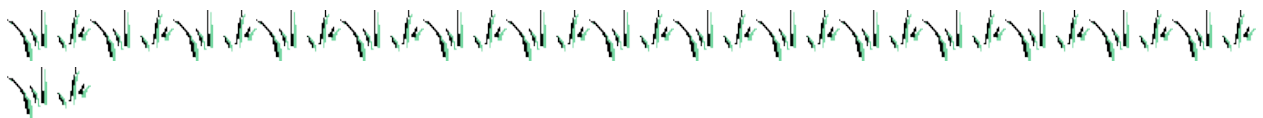
Du kan betala din andel av kostnaderna till postgiro 28 51 99-6 eller bankgiro 5086-6961 till Barva Framtid, och märk med "vägbelysningen"!

Prenumeration

Vill du prenumerera på Barva-bladet till någon på annan ort? Få 4 nr hemskickade för 60 kr?

Postgiro 77 31 43-3 (Kjell Ivarsson) och glöm inte namn och adress. Tack!

Uppdaterat den 6 juni 2009, webbmaster: [Anne Ivarsson,http://www.barvabygden.se/bb-33.htm](http://www.barvabygden.se/bb-33.htm)

Tillbaka till [Barva-sidan](#)